

ВІДПОВІДІ НА АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Шановний Анатоліє Івановичу,

Дирекції наукових установ розпочали надавати/показувати головам профспілкових комітетів для ознайомлення кошториси та штатні розписи наукових установ НАН України. Основною метою такого ознайомлення є погодження обидвох ці документів.

Особливістю цього річного процесу погодження є зміст листа № 12/1 від 05.01.2018 начальника Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України Л.С. Литвишко, з яким вона звернулася до керівників бюджетних наукових установ і організацій НАН України. В кінці цього листа жирним шрифтом виділено нагадування, *що штатний розпис установи повинен бути обов'язково погоджений з профспілковим комітетом установи.*

Разом з цим, як слідує із інформації дирекцій, обсяги фінансування установ, доведені у лімітній довідці, є недостатніми для 100% виплати заробітної плати. Як результат, це відображається у штатних розписах через неповну зайнятість.

У зв'язку з цим просимо Вас, шановний Анатоліє Івановичу, розмістити на веб-сторінці Профспілки працівників НАН України або ж повідомити у письмовій формі наступне:

- 1. позицію Голови Профспілки стосовно легітимності запровадження режиму неповної зайнятості в установах НАН України у 2018 році;**
- 2. роз'яснення, як запровадження режиму неповної зайнятості порушує/не порушує п.2.2.3 чинної Галузевої Угоди, де мова йде про забезпечення 100% виплати заробітної плати.**
- 3. Вашу рекомендацію/пораду щодо дій профспілкових комітетів у цій ситуації.**

Така інформація є конче необхідною, аби допомогти профспілковим комітетам визначитися і вчинити юридично правильно при погодженні штатних розписів.

З повагою,

Андрій Трохимчук,

голова первинної профспілкової організації
Інституту фізики конденсованих систем,
м. Львів

ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

01033, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 39-41, тел.: 289-0169; тел./факс: 287-6154; код 21593234
[http:// www.nas.gov.ua/tradeunion/](http://www.nas.gov.ua/tradeunion/); E-mail: office@centrecom.kiev.ua

Вих.№ 01-04/5 від 30.01.18 **Голові первинної профспілкової організації
Інституту фізики конденсованих систем
НАН України
А. Д. Трохимчуку**

Шановний Андріє Дмитровичу!

На Ваш лист-звернення від 24.01.18 р. повідомляю наступне.

По-перше. Положення галузевої Угоди стосовно того, що « адміністрації установ складають і затверджують за погодженням з профспілковими комітетами кошторис доходів і видатків та штатні розписи» (п.2.2.3) та подають їх « на затвердження до Президії НАН України після погодження з профспілковими комітетами» (п. 2.2.5) з'явилося свого часу у цьому документі саме за пропозицією профспілкової сторони.

Роботодавці – адміністрація установ і Президія НАН України, я думаю, не заперечували б проти виключення цієї норми з галузевої Угоди.

По-друге. Стовідсоткове забезпечення необхідного фонду оплати праці у режимі повної зайнятості безпосередньо залежить від обсягу базового фінансування, яке наукові установи отримують в рамках КПКВК 6541030 «Фундаментальні дослідження, наукові і науково-технічні розробки...».

Після першого читання, під час доопрацювання Державного бюджету України на 2018 р. до другого (воно ж і остаточне) читання, Академія і наша профспілка вносили пропозицію, підтриману парламентським комітетом з питань науки і освіти, збільшити обсяг видатків за кодом 6541030 на 270,1 млн. грн. для забезпечення режиму повної зайнятості у наукових установах НАН України. На жаль, ця пропозиція підтримки не отримала, а обсяг асигнувань за основною бюджетною програмою визначено у сумі 2881,7 млн. грн.

Постає питання: чи може таке фінансування гарантувати необхідний фонд оплати праці у режимі повної зайнятості, враховуючи нові стандарти в оплаті праці з 1 січня 2018 р., а також ті обставини, що за рахунок КПКВК 6541030 здійснюються видатки цільового призначення, зокрема і згідно з дорученням Кабінету Міністрів до Бюджетних висновків Верховної Ради України, схвалених постановою Верховної Ради України від 14 листопада

2017 року №2209-VIII ? Чесна і об'єктивна відповідь однозначна – ні! Залишимо на совісті тих, хто стверджує протилежне. Більше того, у мене є підстави, нехай і попередні, вважати, що для роботи всіх наукових установ у режимі повної зайнятості потрібно не 270,1 млн. грн., а близько 400 млн. грн. з розрахунку на весь календарний рік. Це з'ясується найближчим часом.

Тепер відповіді на Ваші конкретні запитання.

1. Чи є легітимні (правові) підстави для запровадження режиму неповної зайнятості в установах НАН України. Моя позиція – такі легітимні підстави відсутні. Так, роботодавець зі своєї ініціативи може змінювати істотні умови праці (у т.ч. встановлювати неповний робочий час) працівникам, але тільки у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та з дотриманням процедури, передбаченою част. третьою ст. 32 КЗпП. Ніякими законодавчими актами не визначено, що недостатнє бюджетне фінансування є причиною (підставою) для змін в організації праці.

2. Запровадження режиму неповної зайнятості порушує /не порушує п.2.2.3 галузевої Угоди, де мова йде про забезпечення 100% виплати заробітної плати. Відповідь може бути: і так, і ні. Порушення, безумовно, буде у тому випадку, коли фінансові можливості дозволяють забезпечити повну зайнятість при стовідсотковій заробітній платі, але цього з різних причин не робиться. У такому разі фактично ігнорується Постанова Кабінету Міністрів від 28.02.2002 р. №228 (зі змінами) «Про затвердження порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ», яким встановлено, що бюджетні кошти першочергово спрямовуються на оплату праці та комунальних послуг. Такі випадки можливі, але, відверто кажучи, малоімовірні, оскільки профспілкові комітети будуть мати у такому разі серйозну аргументацію не погоджувати кошториси, які містять нецільове використання бюджетних коштів.

Зовсім інша ситуація тоді, коли установи не мають змоги виконати п. 2.2.3 галузевої Угоди, навіть спрямовуючи на оплату праці майже під 100% свого фінансування.

Що робити у таких випадках? Разом зі всім колективом вживати дієвих заходів щодо забезпечення наповнення спеціального фонду державного бюджету (власних надходжень). Є і простий адміністративний вихід – виконання ст. 51 Бюджетного кодексу України в частині утримання чисельності працівників та здійснення фактичних видатків на заробітну плату лише в межах фонду заробітної плати, затвердженого для бюджетних установ у кошторисах. Іншими словами - оптимізація штатної чисельності (скорочення) до кількості працівників, які зможуть стовідсотково отримувати заробітну плату і працювати у режимі повної зайнятості. Проте це не наш шлях. Профспілка не може погодитись на такі кроки, враховуючи ті значні кадрові втрати, яких зазнала Академія. Саме тому у багатьох випадках профспілкові комітети частіше погоджуються на встановлення на певний період неповного робочого часу, ніж дають згоду на масове вивільнення працівників.

3. Що можна порадити профспілковим комітетам у цій ситуації. Під час погодження кошторисів і штатних розписів отримати повну інформацію від своїх адміністрацій про фінансові можливості установ за рахунок як загального, так і спеціального фонду. Домагатися щоб максимально можливі кошти були спрямовані на фонд оплати праці. Необхідно також врахувати, що згідно п.44 постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 №228, разі відсутності затвердженого в установленому порядку кошторису та штатного розпису, через 30 календарних днів після затвердження розписів відповідних бюджетів (в нашому випадку це 30 січня), припиняється здійснення всіх видатків бюджету, в т.ч. і заробітної плати.

З огляду на викладене, вважаю, що кошториси доходів і видатків та штатні розписи варто погоджувати в редакції, яка максимально враховує позицію профспілкового комітету в межах наявних фінансових можливостей. А щодо розбіжностей, які не вдалося владнати з адміністрацією установ, зокрема щодо п. 2.2.3 галузевої Угоди, інформувати Комісію по контролю за її виконанням.

І на завершення. Профспілка, всі ми разом повинні докласти максимум зусиль для виділення Академії необхідних додаткових коштів для врегулювання гострої соціальної проблеми з зайнятістю і оплатою праці. З свого боку все від неї залежне повинна зробити і Президія НАН України.

З повагою

Голова Профспілки
працівників НАН України

А.І. Широков